

noms ibèrics, o era so intermitent des d'antic. IPA-GRUM > *Priego* i val. *Pego*, ILEPULA, -PLUA > *Niebla*, *Llebro*, ITÚRISSA > *I(t)uriza*, *Tossa*. És versemblant que n'hi hagués un altre descendent en el *Monte Gabro*, de la Beira (concelho de Lafões), al NO. de Viseu, que es documenta des de 964 i 1002, i és *Gravo* en el S. XVIII, si bé la forma moderna *Agravo* pot haver conservat rastre de la *r*- en la vocal inicial (Joaquim da Silveira, *RLus*. xvii, 129).

No tan segura ni inversemblant, la seva insinuació que s'hi relacioni el cèlt. *gabros* 'boc' —potser amb els dos NLL? Majorment tenint en compte que també es troben en fonts de data romana, NPP semblants en àrees suspectes de celtisme: *Gabra* NP fem. en una inscripció trobada a Arlon (Bèlgica) i en una de Wiesbaden, i *Gabrum*, *Gabrio* i *Grabilla* en altres inscr. renanes, Weisgerber, *Rhen. Germ.-Celt.*, 126 (si bé, amb dubtes de si és millor la lliçó *Gabra* o *Cabra*). I observem que el mateix Weisgerber va assenyalar en aquesta zona una aportació sorotàptica, que per cert coincidí bastant amb noms de substrat hispànic.

La presència de la *I*- «facultativa» ibèrica en IGA-BRUM, ens obliga, però, a posar en gran dubte una nis-saga indoeuropea d'aquests noms, i fins i tot a sentir-nos escèptics que puguin tenir origen celtibèric. Qui sap si més aviat hi hauria afinitat amb elements líbics, com s'ha intuït prou sovint en l'ibèric; recordem que *Thuccaber* era una població de Numídia. Hamílcar va pacificar la regió compresa entre aquest lloc i Utica, amb ciutats com *Tigricabra*, *Thessura*, *Vacca* i altres (Flaubert, *Salammó*, cap. CIX, tercera part, p. 181).

Alguns homònims catalans menors, no tots els quals seran succedanis de Cabra del Camp: *Mas de Cabra*, en te. de Bovera (visitat 1936); un altre en te. de Tòdolella (xxvii, 201.18); rambla de *Cabra* te. d'Ibi (xxxv, 163.7). Dubto que sigui gaire antic el títol de Comte de Vallcabra que donen a un J. Fort, acadèmic de Bna., l'a. 1700 (*BABL* ix, 6) i que el B. de Maldà dona com a nom d'uns propietaris de grans torres a les Corts de Sarrià (*Excursions*, p. 110): potser nom creat amb el nom de Cabra del Camp (o condescendent fantasia de sorneguets com el bon barò?).

¹ Encara en té menys la connexió que voldria veure-li Mn. J. Segura (*Veü del Monts*. 1898, 395) amb un NP romà *Caprina* (segons la seva idea fixa antropològica).

CABRADÍS, El Pont ~

Pontet damunt l'Aigua de Valls, al mig dels grans engorjats dits *Congost del Pont Cabradís*, entre el Molí d'en Güell i Guixers (Solsonès).

ETIM. Del llatí CAPR-ARCIUM, que deriva de CAPRA 'cabra', amb dissimilació, aplicat a un engorjat on només passen les cabres (*DECat* i, 641a24 i s. v. *fort* i *tòrcer*). J. F. C.

CABRAFEIXET

Partida del terme de Rasquera (Ribera d'Ebre).

ETIM. D'un ll. CAPRIFICETUM 'lloc de cabrafigues o figueres bordes', col·lectiu de CAPRIFICUS en el sentit de figuera borda (*DECat* ii, 372a1-2; *LleuresC*, 204; *E.T.C.* i, 252; ii, 154; *RFHisp.* v, 14). Era lloc habitat des de temps remots: en la Cova de ~ s'han trobat les pintures rupestres que descriu i dissenya Bru Borràs, *Fulls d'Història de Tivissa*, pp. 38, 39. És nom de fonètica mossàrab, amb el canvi de CE en *se* (*LleuresC*, l. c.). J. F. C.

CABRENYs (ant. CABRENYç)

1) Antic castell del Vallespir, dit també el castell de Serrallonga, situat al sud-oest del terme de Serrallonga vora el límit del terme de La Menera. Aquest castell, que s'esmenta ja al S. xi, forma amb un parell de torres veïnes un conjunt medieval anomenat avui les *torres de Cabrenys*. 2) D'elles pren nom *Maçanet de Cabrenys*, mun. de l'Alt Empordà localitzat a l'esquerra del riu Arnera i limítrof amb el Vallespir.¹ PRON. POP. 1) *kəbrəns* (*AlcM* ii, s. v.); 2) *kəbrəns*, oït allí mateix (Casacuberta) i també a Llança (1958; xxii, 109).

DOC. ANT. 1) *castrum quem vocant Cabrens* 1141 (Alart, *Not. hist. Comm. Rouss.*, 131), *Cabrenç* S. XIII (Cerverí de Girona, *Prés d'un jardí*), *Gaucerando de Cabrencio* 1303 (*Ctral. Vfr. Confl.*, 19r), *la honor de Cabruç* (lleg. *Cabrenç*) 1359 (*CoDoACA* xii, 122), *Cabrenç* 1385 (Alart, *Not. hist. Comm. Rouss.*, 179), *Cabrens* 1396 (*CoDoACA* xii, 201), *Cabrenchs* 1427 (Alart, *Not. hist. Comm. Rouss.*, 189), *Sci. Miquaelis de Caprencio* 1435 (Alart, *Doc. géogr. hist.*, 597), *Cabrenys* 1673 (Alart, *Not. hist. Comm. Rouss.*, 200). Mencions antigues addicionals citades per Ponsich (*Top.*, 89): *Cabrenc* 1107, *parrochia de Cabrens* 1245, *Cabrencio* 1293, *castrum de Cabrencio* 1307, 1312, *Cabrenchs* 1369, *Cabrenç* c.1375, *Cabrens* 1557, *Cabrenys* 1599, 1603, 1628, 1632, *Las Tors de Cabrenys* 1775.²

ETIM. Es deriva sens dubte del NP llatí *CAPRENTIUS, afí a CAPRIUS, CAPRIIUS, CAPRELIUS etc. (Schulze, *Zu lat. Eigenn.*, 234, 353; Skok, *Ortsn.*, 72-73; *E.T.C.* i, 36). La forma antiga *Cabrenç* representa el resultat fonètic normal d'aquest ètimon. Respecte a la forma en *-nys*, d'aparició força tardana, notem que altres NLL catalans, bastants, han experimentat la palatalització d'una *-n* final: *Coll Pany* < COLLE PANDU, *Castell d'Alareny* < CASTELLU ATHALASINDI, *Estelareny* < *STILISIND, entre altres. Com ja ha observat Coromines (*E.T.C.* i, 35-37), aquesta palatalització excepcional es deu evidentment a la vacil·lació entre *n* i *ny* < *-nn-* en una sèrie de mots catalans com ara *Joan* i *Jovany* < JOHANNES, *cana* i *canya* < CANNA, *cànem* i *cànyem* < *CANNAMU (CANNABIS), *engan* i *engany* < *INGANNU etc.

Cal remarcar finalment l'homònim occità *Cabrens*, nom d'un mas situat en el te. de Villavary (Aude):